

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo olosetno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:
Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na
mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:
Enostopna petitvra (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvra
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenki nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Deželni odbor kranjski za pravice slovenščine.

Kranjski deželni odbor je poslal kranjski deželni vladi glede na njen ukaz, naj imajo vse občine dvojezične krajne napise, v varstvo pravic slovenščine sledečo vlogo:

Deželni zbor vojvodine Kranjske je sklenil v VIII. seji dne 16. januarja t. l.: Deželni odbor se pozivlje, da izpolnjuje pri c. kr. deželni vladi, da le-ta prekliče naredbo z dne 18. oktobra 1892, številka 2092, glede krajnih napisov in zavzame, tisto stališče, kakor je zavzemajo lokalne vlade drugih dežel.

Deželni odbor priobčuje to resolucijo c. kr. deželni vladi v blagohotno uvaževanje in pripominja, da zavzema glede krajnih napisov to-le stališče:

Dasi je zakon z dne 29. marca 1869, drž. zak. št. 67, v veljavi že blizu 40 let, vendar se razun kranjske še nobena druga deželna politična oblast ni poslužila § 9. l. c. Za to so bili najbrž merodajni predvsem razlogi praktičnega značaja.

V avstrijskem državnem zboru zastopana kraljevstva in dežele so kaj čudovito pomešane z različnimi narodnostmi, vsled česar imajo nekatere dežele, n. pr. Primorska, Šlezija, Bukovina kar po tri deželne jezike, dočim kaže kranjska dežela glede na prebivalstvo največjo enotnost, ker je, če se izvzame kočevska enklava, v nji samo pičel 1 odstotek prebivalstva neslovenske narodnosti, toda še ta neznatni odstotek neslovenskega prebivalstva ni avtohtonega značaja in je vrhu tega raztresen po celi deželi brez vsake kompaktnosti.

Ako bi deželna oblastva vseh poprej omenjenih kraljestev in dežel izdala ravno tako naredbo, kot je ona deželne vlade za Kranjsko z dne 18. oktobra 1892, številka 2092 Pr., bi prišlo po teh mesanih deželah do tega, da bi bili napisi na krajnih tablah kar v treh jezikih.

S tem bi se provzročili samo nepotrební stroški in pa razburjenje.

Kaj bi n. pr. rekli občanje zgornještajerskih občin okrog Admonta, Marije-Celja itd., če bi morali nabijati svoje krajne table z nemško-slovenskim besedilom?

Tudi se ne more govoriti o kaki praktični vrednosti takih tabel, ker bi bili nemško-slovenski krajni napisi okrog Admonta itd. ravno takega »praktičnega« pomena, kakor so slovensko-nemški v slovenskih krajih na Kranjskem.

Sicer pa naredba z dne 18. oktobra 1892, št. 2092 Pr., tudi ni bila v splošni veljavi na Kranjskem.

Mesto Kočevje ima danes in je od nekdaj imelo izključno le krajne table s samonemškimi besedilom, ravno tako pretežna večina drugih občin v kočevskem sodnem okraju. Tudi razne slovenske občine so imele že pred izdajo navedene naredbe in imajo še dandanes samoslovenske krajne napise.

Navedena naredba je pa tudi neizvedljiva.

Ako se hočejo krajne table nabiti, more se to zgoditi le tako, da se nabijejo na hiše ali druga poslopja občanov ali pa na kole, postavljene v ta namen.

Občani se pa nikakor ne morejo siliti, da bi morali pristustiti, da se nabijejo na njihove hiše ali druga poslopja krajne table ali postavijo zanje koli na njih zemljišča.

Nasprotno je zgolj od njihove dobre in praste volje odvisno, je-li dopuste nabijte tabel.

Ako bi se proti volji občana in s silo nabijale table na njihove hiše in druga gospodarska poslopja, bi se lahko temu ustavili z uspehom, naperili proti občini pravdo radi motenja posesti in jo tudi dobili, kar bi povzročilo občinam mnogo nepotrebnih stroškov.

Vprašanje je tudi, če je tako razumevanje določbe § 9. navedene postave

sploh dopustno, ker nasprotuje državnemu osnovnemu zakonu o ravnopravnosti jezikov in vsebuje nedopustno omejitve občinske avtonomije. Kakor imajo občine pravico, same določiti jezik drugih javnih napisov v občini (n. pr. kašipotov), isto bi moralo dosledno veljati tudi glede na napise na krajnih tablah.

Ta pravni razlog so gotovo tudi upoštevala deželna oblastva drugih kronovin, ko so prepustila občinam določitev jezika, v katerem naj bodo sestavljeni napisi na krajnih tablah.

Če smejo imeti in dejansko tudi imajo občine na Štajerskem, Primorskem in celo na Koroškem samoslovenske krajne napise, deželni odbor ne najde najmanjšega povoda za to, da bi moralo veljati za občine na Kranjskem drugačno stališče. Vsaki sili v tem pogledu se bodo slovenske občine odločno uprle, in deželni odbor izjavlja že sedaj, da smatra kot vrhovna avtonomna oblast v deželi za svojo dolžnost, podpirati občine v tem boju z vsem svojim vplivom, ker nikakor ne gre, da bi se kratila občinam na Kranjskem tista pravica samoodločbe v zadevi krajnih napisov, katero priznavajo občinam deželne gospodske vseh drugih avstrijskih kronovin.

V interesu pomirjenja prebivalstva in redne občinske uprave ho tedaj, da zavzame c. kr. deželna vlada glede krajnih napisov tisto stališče, na katerem stoji politična deželna oblastva drugih kronovin.

O svojem tozadevnem ukrepu blagovoli c. kr. deželna vlada obvestiti deželni odbor.

Deželni odbor kranjski.
V Ljubljani, dne 13. avgusta 1909.
Za deželnega glavarja:
dr. E. L a m p é.

Ta stvar je svojčas napravila po celi deželi mnogo razburjenja. Vprašanje je še danes pereče, zato pričakujemo, da se bo deželna vlada ozirala na želje deželnega zbora in deželnega odbora ter preklicala nesmiselno Heinovo naredbo zaradi dvojezičnih krajnih napisov, ki jo je ta ljubljeneč kranjskih slovenskih liberalcev izdal na podlagi Hribarjeve nemško-slovenske pogodbe.

Na vsak način obdržimo stvar in bomo deželno vlado prav odločno opazovali na njeno dolžnost. Vse, kar spominja na liberalno nemško zvezo in njenega bota barona Heina, mora proč!

Slovenec i Hrvat.

Bosna, čegava je? — Nemškutarstvo v Bosni in na Hrvaškem. — Drang nach Osten. — Raztegnimo se na Hrvatsko! — Svoji k svojim! — Jugoslovansko kraljestvo.

Kakor povedano, ubrali smo nekateri Slovenci pot nazaj iz Dubrovnika preko Bosne in Hrvaške. Dovolite, da pričim javnosti nekaj vtiskov in misli s tega pota.

Ako dajem naslov temu članku »Slovenec i Hrvat«, ne pričakujte od mene kakih fraz, kakršnih se je na rovaš teh dveh besedi izgovorilo že mnogo. Ne trdim, da bi si ne smeli zagotavljati, da smo Hrvatje in Slovenci »eno«, da »vi ste naši in mi smo vaši«. Vse to je lepo in deloma potrebno, a zaenkrat se je takih besedi govorilo zadosti. Začnimo enkrat kazati v delu in dejanju, da smo res eno! In to v z a j e m n o s t v delu pospešiti, to je končni namen tega članka. Kaj bi se vedno samo kadili; povejmo si rajši, kaj tukaj in tam ni prav, kje je treba zastaviti, da se pomanjkljivosti odpravijo. S tem bomo boljše služili svoji domovini in koristili svojemu narodu.

Bosna nosi dvojen žalosten znak na sebi: turški in nemški. Oboje pod zaščito slavne vlade avstrijske. Ta vidi svojo sveto nalogo v tem, da zvesto čuva, da se kak mohamedan ne pokristjani. Znano je, kake sitnosti je v tem oziru že imel nadškof Stadler. Letos je zopet v Hercegovini nekje neko dekletko zaželelo sv. krsta; pa da se ji je želja izpolnila, je morala pobegniti preko meje v Dalmacijo (!). Ne-

koga, ki ji je k begu malce pomagal, so žandarji vklenili in vklenjenega tirali v mostarske ječe. . . . Za časa rimskih cesarjev ni bila verska prostost dosti manjša. Po vsem civiliziranem svetu je prosto vsakomur svojo vero ne le izvrševati, ampak jo — vsaj odraščeni — tudi poljubno menjati. »Katoliška« avstrijska vlada pa preganja tiste, ki zažele edino prave katoliške vere! Res da so mohamedani v verskih zadevah silno občutljivi; toda zato pa je vlada tukaj, da brani prostost nasproti fanatizmu. Proti taki vladi je edino pravo sredstvo — obstrukcija.

Prav bi bilo, ko bi si naši poslanci, ako tega morda že niso storili, osebno ogledali Bosno in bosanske razmere, da bi mogli take reči po zasluženju ožigosati v verskih zadevah in delegacijah. Zakaj le kar kdo sam vidi, o tem ima prave pojme in zato se potem z vso gorkoto zavzema. — Doslej namreč niso imeli Bosanci nikamor apelirati, nikamor pritožiti se, naj se jim je delala še taka krivica. Če bo poslej, ko bodo imeli svoj deželni zbor, kaj bolje, bomo videli. Ker bodo pa katoličani v tem zboru v manjšini, bodo še vedno potrebni pomoči svojih bratov od zunaj.

Druga stvar, ki Slovana v Bosni neprijetno preseneti, je nemškutarija, ki tam doli vlada. Slišalo se je sicer že večkrat, da vlada v Bosni ponemčuje; a da je tako hudo, tega si zdaleka nismo mislili. Vendar v tej reči bi bilo krivično, dolžiti samo vlado. Tudi domačini so krivi, ki se brž tuju prilagode, namesto da bi se tujec njim. Že v Mostaru smo se čudili premnogim nemškim napisom, in vendar v Mostaru ni Nemcev razen nekaterih oficirjev, kakega uradnika in kakega juda. Po vseh kolodvorih smo slišali nemščino; vsi železniški uradniki, vsi žandarji in lebljartarji gočijo nemški. — Kar strmeli smo pa v Sarajevem. Sarajevo je že vsaj napol germansko mesto. Nemški napisi v večin. Samoslovanskih ne boš videl, samonemških pa mnogo. V hotelih in kavarnah je pa tako: če ne znaš nemški, boš težko izhajal! Tu se sliši samo: Guten Tag, guten Morgen, gefällig, zahlen itd. Pride prvi natak in mi govori — samo nemško, pride drugi — istotako; šele s tretjim sva se mogla pogovoriti hrvaški, ker v Sarajevem nisem hotel govoriti nemški, pa nisem hotel. Tako se nam godi na naši zemlji, ker »pre malo odločno varujemo svoje pravice in svojo čast. Mnogi ljudje razodevajo veliki pogum in rezonirajo v gostilni, če se njih ljubemu želoncu zadostno ne postreže; če se pa teptajo naša čast in naše pravice, nimajo nobene besede pritožbe in so ponižni sluge vsakega natakara, vsakega portirja in vsakega postreška! Namesto da bi se nam oni uklanjali, uklanjamo se jim mi v jezikovnem oziru. Ko bi vsak gost odločno zahteval, kar mu velevala narodna čast, bi bilo kmalu drugače; tako pa na domačih tleh prostovoljno robujemo tujcem. . . .

Kako brezbržni, da ne rečemo več, so bosanski listi v narodnem oziru, priča to, da ima i »Hrvatski dnevnik« in drugi listi inserirano »Südmärkische Volksbank« (!!!). Kdo da je »Südmärka«, bi morali vendar vedeti! Če tako čuvajo svojo narodnost, potem ni čudno. . . .

Tudi v Slavoniji se sliši mnogo nemškega. — Najhujše je pa bilo, kar se mi je primerilo v Sisku, tem malem mestu v srecu Hrvaške. Zavijem opoldne v »svratište Zrinski« poleg kolodvora. Pride prva služna oseba, pa mi pravi »nix croatisch, nur deutsch«. Pride druga. »Ali tudi vi ne znate hrvaški?« »Nein, bin erst wenige Tage hier.« Ali vsi ljudje, ki pridejo k vam, govore nemško? — videti jim je bilo da so večinoma domačini. »Vsi!« dobim odgovor v nemščini. Kje pa smo?! sem se vprašal. Kaj takega bi bilo pri nas pa vendar popolnoma nemogoče, ki smo bliže Nemcem in bolj odvisni od njih. . . .

Vidiš, to je »Drang nach Osten«, me opomni prijatelj, ko sva v Sarajevu opazala to nemškovanje. Da, Nemci imajo velikansko ekspanzivno silo i na jug i na vzhod ter se zajedajo vedno bolj v naše jugoslovansko telo. Razjedli ga bodo, ako ne bo v nas več odpora in samoobrambe.

Meni pa je prišel pri tem na misel drugi »Drang nach Osten und Süden«, — da rabim ta stereotipni izraz. Tako prodirajo Nemci med Hrvatje, — kaj pa mi Slovenci? Raztegnimo se i mi na Hrvaško! Pojdimo med brate! Poderimo ozko steno, ki oklepa našo domovino in naredimo iz dvojega eno, — če ne v političnem, pa vsaj v kulturnem oziru!

Pri prvem slovenskem katoliškem shodu se je vnela živahna debata, naj se li naše gibanje omeji samo na Slovensko, ali naj se razširi tudi na Hrvaško. Po dolgi in vsestranski obravnavi je bil sklep ta, da zaenkrat se zadovoljimo samo s Slovenijo, ker če bi preveč na široko segli, bi to utegnulo škodovati nam samim.

Tako takrat. Po sedemnajstih letih pa, ki so od tedaj potekla, in ko se je pri na sorganizacija že krepko razvila in ljudstvo dokaj dvignilo, pa je gotovo že čas, da tisti pomisleki, ki so bili takrat odločilni, — padejo. Pojdimo s svojo organizacijo, s svojim delom na jug in na vzhod, pojdimo k Hrvatom, Hrvatje pa k nam! Drug od drugega se učimo, drug drugega spodbujamo in utrjujmo zoper vnanje (narodne) in notranje (verske) sovražnike! V delu bodi edinost, ne samo v besedah!

Preden pride tisto jugoslovansko kraljestvo pod habsburškim žezlom, ki se nam obeta v prihodnosti, — če ga bomo učkali — prej ustanovimo mi skupno kraljestvo, to je kraljestvo božje, ki ga zidamo s skupnimi močmi v skupnem našem narodu! Drug drugega bomo opozarjali na napake, drug drugemu bomo priobčevali svoje skušnje in svoje vrline. V ta namen nam ni treba izpiti Sotle, kakor se včasih v napitnicah povdarja (!), saj k sreči — železnica čezno vozi! Vse-demo se na vlak, pa smo v par urah eden pri drugim. Naj bi bil vsako leto vsaj eden večji shod, več pa manjših, na katerih bi se sešli, ne samo po deputacijah, ampak v večjem številu, tako kakor hodijo »svoji k svojim!«

Sicer pa, čemu to priporočati? Saj se je to vzajemno delo že pričelo. Evhristični shod v Dubrovniku, dijaški v Spljetu, katehetski v Ljubljani, — kaj je to drugega kakor početek one krasne vzajemnosti, katere si mi želimo. Naj bi se to ravnanje le vztrajno nadaljevalo! — Mimorede povedano: katoliško gibanje med dijaki je najveselejša prikazen na Hrvaškem. To daje boljše upanje za prihodnost. Kako se je pričelo? Slovenci so dali impulz, ali vsaj zgled, moralno podporo, in — odziv je bil nad pričakovanje krasen. Samo par let tega, in letos jih je bilo že 700 zbranih v Spljetu. Prav to dijaško gibanje, ki je tako lepo uspelo, nam kaže, kako treba tudi na drugih poljih.

Potreba je krščanske organizacije na Hrvaškem — nuja. Protikrščanski elementi delajo že s polnim parom; ni se treba bati, da bi jih z našo organizacijo šele vzbudili. Imajo liberalce, nič boljše od naših. In socialni demokratje? V Dalmaciji jih imajo, v Sarajevem imajo svoje društvo — na dan našega bivanja so imeli svoj shod — in v Zagrebu izhaja strankinoglasilo »Slobodna riječ« vsak dan. . . . Hiša je v plamenu, kaj še gledati in čakati?! Ljudstvo hrvaško je dobro, preprosto in nedolžno, morda bolj kot naše, zato ga tudi lahko dobi zase vsak kdor ga hoče. Kdor bo prej prišel, prej ga bo imel. Žalibog da je v tem oziru že marsikaj zamujenega. . . . Mnogi dobri elementi spoznaajo potrebo organizacije in dajejo priznanje nam Slovincem, — a le še vedno pomišljujejo. . . .

Dvojna je ovira krepki katoliški akciji med Hrvatji.

Prva je politično strankarstvo, ki ubija vse drugo. To je groza s tem strankarstvom na Hrvaškem! Razumi jih, kdor jih moreš te stranke: čista in nečista, prava in nepravna, koalicija in opozicija, narodna in unionistična in nevem kaka še, — to se mora človeku zmešati. Vsak pa goni svoje in se ne da premakniti; pri tem trpi vse drugo, in tudi mnogi katoliški ljudje ob vsem tem strankarstvu ne vidijo, da »le eno je potrebno« — namreč močna in od-

ločna katoliška stranka. »Jutro« je prenehalo. »Hrvatstvo« ima primeroma premalo naročnikov in tudi kmetstvo ljudstvo so si razdelile in osvojile razne stranke s svojim iglasili: »Istina« ima 7000 naročnikov, kar je sicer že nekaj, a imeti bi jih morala in mogla 50.000, ko bi poklicani faktorji storili svojo dolžnost. — In kam vodi vse to strankarstvo? Nikamor. Okolu ene, mrtve točke se suče vedno in ne pride naprej.

Drugi vzrok, da s krščansko organizacijo ne gre hitreje, je to, ker pravijo, da ne dobe navodila od zgoraj... Voditeljev, pravijo, da nimajo. Lajkov že celo ne; v cerkvenem oziru je pa tako: V Senju še vedno ni pravega škofa, v Djakovem ga ni, zagrebški dobri nadbiskup je star in bolan. Kar se specično v Djakovem godi, to je vnebovpljivo. Tu so vmes infernalne sile, ki gredo za tem, cerkev, če ne je uničiti, pa jo vsaj kolikor mogoče oslabiliti. Že celih pet let je, kar nimajo škofa!! Kakor bi v vseh hrvaških deželah ne bilo ne enega sposobnega! Človeku mora kri zavreti, ko premišljuje to brezvestnost in korupcijo. Vse velike dohodke škofijske uprave ogerška vlada, — cerkev nima pri tem niti najmanjše besedice govoriti. Poleg prekrasne katedrale stoji v Djakovem silno siromašno, razdrapano semenišče, tako da dijakci že samo zaradi tega ne marajo več noter iti. Zato veliko pomikanje duhovščine. Kapiteli je prosil, naj bi se en del škofijskih dohodkov porabil za popravilo semenišča. Niti belica niso dobili!! Pravijo, da vsi dohodki gredo v verski zaklad. Pa kdo vé, kako je v resnici? Vlada dela, kar hoče; nikdo nima vpogleda v njeno gospodarstvo. In kdo so ti ljudje, ki tako delajo s cerkvenim premoženjem in cerkvijo samo? Fraimavrarji, kalvinci in judje! To je bizantinizem najhujše vrste! Konkordat, to so verige, ki oklepajo cerkev. Ko bi vladar pravico imenovanja škofa že osebno vršil, bi še bilo; a zdaj izvršuje to sveto pravico mažarska oligarhija! In Rim baje nima moči, da bi kaj drugega ukrenil, kakor da odbija nevedne kandidate. Kapitelški vikar, pomožni škof dr. Voršak, vrl cerkven mož, ki bi bil sam najboljši za naslednika Strossmayerjevega, je bil v tej zadevi v Rimu — ne zase, ampak da bi se konec napravil nenaravnemu stanju; pa rekli so mu, da ne morejo storiti nič, da jih konkordat veže kot veriga. Pij X. je jokal, a pomagati ne more... Kako dolgo bo pa trajalo še to? Kakor je minilo pet let, mine lahko zopet drugih pet, in več — v velikansko škodo Cerkvi. Rauch je baje rekel: ako ne bo ta in ta, pa nobeden! Tako pometajo ti brezvestneži s cerkvijo! — Nam se zdi, da duhovščina in verniki pretrijo in premirno prenašajo to nečuvnost! Da bi duhovščina prav nič ne imela govoriti pri imenovanju škofov, ki je pri tem najbolj intenzivna! Sicer so že nekaj demonstrirali, pa brž je prišel iz Pešte glas, naj se bolj pohlevno zadrže. Dokaz, da se Ogri ropota bojé; vsi naj bi molčali k njihovim lopovščinam, da jih morejo neovirano uganjati! Toda kaj se ima duhovnik bati? Zato je naša misel, da bi bilo treba te glasneje govoriti in ropotati, napravljati z ljudstvom shode in proteste, porabljeni časopisje in vsjo javnost napolniti s to zadevo, da bi se slišalo do Pešte, Dunaja in Rima. Ni dovolj, da Mažari politično dominirajo Hrvatoma, jih razdvajajo in jim na ta način prizadevajo neizmerno škodo; pri imenovanju vsakega novega škofa vti-kajo svojo zlobno roko vmes in Cerkvi sami s tem zadevajo bridke rane. Tužna nam majka!...

Ves narod neizmerno škodo trpi pri takih razmerah. Četudi pa ne pride impulz za krščansko akcijo od zgoraj, pa menimo, da bi se pri dobri volji dalo vseeno kaj narediti. I od zgoraj navzdol i od zdo-lej nazor se da delati. Inače če bodo čakali povelj in migljajev od zgoraj, bodo čakali predolgo, — in kaj bo medtem z ljudstvom? Dobro, ako je, ako ima stranka voditelje; če jih pa nima, se mora delati brez njih. Naša misel je: Če navaden prostak kaj dobrega stori, je tudi do-bro!...

Da homo pa močnejši, vzemimo se skup! Drug pri drugem iščimo — ko nas pritiskajo od vseh strani — bodrila in moči. Naša domovina slovenska je tako ozka, — razširimo jo! Ves slovanski jug bodi naš! Pokažimo v vzajemnem delu, da mi smo vaši, a vi naši. Misel krščansko-narodne organizacije naj prešine ves naš jug od Zile do Drine, od Adrije do Drave!

Tako združeni v delu, pa pogledmo potem še dalje preko onih mej, za katerimi bivajo naši po veri ločeni bratje, če bi bilo mogoče najti tudi s temi stika in ednosti... To sta dve veliki ideji, zastopani na obeh ravno kar minulih shodih v Dubrovniku in Velegradu: misel slovensko-hrvatske vzajemnosti v delu krščanskem in velika misel o zedinjenju ločenih bratov... Vsako slovansko srce naj bi gorelo za te dve veliki ideji. Naj bi skoro postale kri in meso! Potem bo res, kar pojemo:

Iz bratskog zagrgljaja
poléti piešma sveta,
uznesi sreću raja
pred lice celog sveta.

Dva svetla sada staše
u jedan plamen sjat,
kad desnicu si daše
Slovenac i Hrvat.

× × ×

Tako se bo dalo delati za hrvaško-slovensko vzajemnost, ne pa tako, da hodi Hribar, ki je podpisal pogodbo z Nemci in pa zaspani Novak v Krapino polagat vence na Gajev spomenik, da se jim cel svet smeje! (Uredn.)

Po Glabinskijevi konferenci.

O konferenci Glabinskega dohajajo najrazličnejša poročila. So, ki trde, da je dosegel Glabinski velik uspeh, zopet drugi, da ni dosegel nikakega uspeha. Svoje-mu poročilo o konferenci predstavljamo, da je, kakor poroča »N. Fr. Pr.« izjavil poslanec dr. Šusteršič o konferenci:

IZJAVA POSL. DR. ŠUSTERŠIČA.

Obstrukcija meseca julija je bila zgolj naperjena proti načrtu strank večine in vlade, da se reši cela vrsta predlog v poletnem zasedanju. Svoj namen je obstrukcija dosegla, zato danes ni nobene obstrukcijske stranke več. O jesenski taktiki zdaj ne more biti govora. Nobena obstrukcijska stranka naprej ne izda svojega vojnega načrta.

»N. Fr. Pr.« objavlja sledečo izjavo načelnika S. L. S.:

Po izidu današnje konference se po moji sodbi niso ublažile težkoče notranje-političnega položaja. Gotovo se je opazila na vseh straneh koncilantna dispozicija, a težko je odločiti, koliko se mora tu računati z navadno uljudnostjo. Po moji sodbi so še vedno ostale neizpremenjene kardinalne točke položaja: Delomožnost češkega deželnega zbora, rešitev vprašanja o bosenski kmečki odvezi in vprašanje o italijanski fakulteti. Težišče je zdaj v pogajanjih z ministrskim predsednikom, za katera je pooblaščen načelnik »Poljskega kola«. Na drugi strani je dolžna vlada, da ustvari stvarne predpogoje za izboljšanje položaja. Glavni efekt je skupna solidarnost »Slovenske Unije«. Soglasno je odklonila »Slovanska Unija«, da že danes sklepa o svoji taktiki v jesenskem zasedanju. Pogajanja načelnika »Poljskega kola« so nameravala izboljšati položaj in vplivati na svoječasne sklepe »Slovenske Unije«. Samoočsebi umevno je nemogoče, da bi se moglo kaj reči o uspehu teh pogajanj, ker je nadaljnji razvoj političnega položaja odvisen od različnih faktorjev. Sodim, da hipni političen položaj predvsem zahteva uspešno zasedanje deželnih zborov in bilo bi le pametno, ako bi se v tej točki ugodilo soglasnemu sklepu »Slovenske Unije«. Zasedanje deželnih zborov in zasedanje delegacij bi omililo notranje politični položaj.

GLABINSKI O KONFERENCI.

Poslanec Glabinski, načelnik »Poljskega kola« izjavlja, o položaju v »Slovo Polskie«: Vtis konference je ugoden. Konstatira, da je bilo razpoloženje pri konferenci spravljivo.

MINISTRSKI SVET.

Ministrski svet se je pečal s konferenco Glabinskega. Izjavil je, da se v drugi polovici septembra skličejo deželni zbori, začetkom oktobra državni zbor, koncem decembra in po potrebi začetkom septembra deželni zbori.

KRŠČANSKI SOCIALCI ZAHTEVAJO ZASE NEMŠKEGA MINISTRA KRAJANA.

Z ozirom na protičeško gonjo na Nižje Avstrijskem, ki je izposlovala, da je postala Nižje Avstrijska dvojezična pokrajina izjavljajo krščanski socialci, da zahtevajo zase nemško krajansko ministrstvo, ker Prade in Schreiner nista ničesar storila za nižjeavstrijsko nemštvo.

KRIZA V SKUPNEM FINANČNEM MINISTRSTVU.

Kriza v skupnem finančnem ministrstvu se je poostрила. Ogrska vlada glede na bosansko ustavo ni še izpregovorila odločilne besede. Ni gotovo, da se ustava septembra meseca sankcionira.

KRALJ EDVARD OBIŠČE AVSTRIJSKEGA CESARJA.

Londonski listi poročajo, da obišče Edvard našega cesarja v Ištu.

NA KRETI

je odstranila 18. t. m. mornariška stotnija grško zastavo.

ŠPANSKO PRODIRANJE V MAROKU.

General Marina je pričel 18. t. m. prodirati z 12.000 vojaki proti Nadorju. Pri Melilli se je izkrcalo 8000 vojakov.

Prekrasno slavlje

bo brezdvoma dne 22. t. m. ljudski tabor na korist obmejnih Slovencev na Viču.

Prostor.

Kjer se bo slavnost vršila — vrt in gozdiček g. Pavliča, po domače Merčnika, tik poleg župne cerkve — smo si včeraj ogledali in ga smemo brez pretiravanja imenovati najlepši prostor, kar jih ima cela ljubljanska okolica. Bili smo presenečeni, da se na Viču dobi tako obsežno in tako naravnimi lepotami obdarjeno mesto, kakor je to, ne da bi občinstvo zanj veliko vedelo! — Za občinstvo velik, pravilen travnat prostor, kjer se lahko razvijejo največje čete, in okusen oder za godbo, ves z zelenjem okrašen. Za vrtom pa je gozdiček samih lepih in gostih jelš, pa mize, postavljene lepo ravno po ravni drevesnih vrstah doli do obrežja Gradašice. Tu bo hlad in senca, pa tudi prelepe promenade stran od miz ob gostih mejah. Vse v balončkih in čarobni luči. Paviljon za turško kavarno je že gotov — abstinente imajo posebno gostilno in tudi poseben prostor ves v drevju — nekaj buen retiro. Umetni ogenj bo nekaj posebnega — izdamo le ognjen vodomet, garniran z dvema vrtečima se solncema.

Uvod slavnosti bo

Kavalkada Orlov.

Orli pridejo iz Ljubljane na konjih; gredo jim na konjih naproti Orli iz Viča. Odsekov se je že veliko priglasilo — celo odsek iz Trnova na Notranjskem. Bližnji od D. M. v Polju pa doli do Vrhnike vsi pridejo. Javna telovadba Orlov bo gotovo središče cele slavnosti. Čisto nova pa bo

deklamacija

»Pesmi obmejnih Slovencev«.

ki se bo na Viču prvič čula. Glasbeno društvo »Ljubljana« bo proizvajalo štiri mešane zборе, mej temi dvoje narodnih pesmi in en doslej še ne proizvajani zbor; moški zbor nastopi s tremi skladbami. Vmes bo svirala godba.

× × ×

Spored te slavnosti je sledeči:

1. Od tretje do četrte ure popoldne sprejemanje došlih društev.
2. Ob četrtri uri javna telovadba »Orlov«.
3. Deklamacija »Pesem obmejnih Slovencev«.
4. Petje slovenskega glasbenega društva »Ljubljana«.
5. Velik koncert društvene godbe domažlske.
6. Srečolov, šaljiva pošta, koriantoli, tehtnica, na raznju praženi prašički.
7. Ob šesti uri se spusti velikanski zrakoplov »Zeppelin II.« v zrak.
8. V mraku bajnokrasi razsvetljava vrta in gozdiča in briljanten umetni ogenj.

V gozdiču gostina »Abstinent«, turška kavarna slovitega Kufelnbega. Vstopnina 20 vinarjev za osebo, otroci polovico.

× × ×

S. K. S. Z. je pozvala vsa okoliška društva, da se slavnosti udeležijo. Pridejo naj z zastavami. Pa tudi druga društva in somišljeniki, ki utegnejo, naj posetijo slavnosti, ki bo v korist obmejnih Slovencev, pa bo tudi velike važnosti za našo okoliško organizacijo ter za Orle, ki se tako živahno gibljejo ter podirajo pogubno delo gniliga liberalizma v sami sredini Kranjske!

Somišljeniki, 22. avgust je naš dan!

Dnevne novice.

+ Veliki shod S. K. Z. Dne 22. t. m. prvi politični shod S. K. Z. pri Sv. Anu nad Pamečami na Štajerskem. Govoril bodo deželni poslanec dr. K. Verstovšek in drugi.

+ Fantje lepe ribniške dekanije, dne 22. avgusta popoldan vsi k Sv. Gregorju! Pripelite se na vozovih, vozove lepo okrasite, na vsakem vozu imejte slovensko trobojnico, pa pokažite svetu, da ste zavedni slovenski mladeniči. Vabimo tem potom tudi fante iz Strug, ki so bili v valetu pomotoma izpušeni. Pridružite se naši četi. Mladeniči, vsi na shod!

+ Iz Ribnice: Shod katoliškega dolenskega dijaštva v Ribnici dne 16. t. m. se je vršil nad vse sijajno. Med udeleženci smo opazili drž. in dež. poslanca Jakliča in dež. odbornika dr. Pegana, mnogo duhovščine, nad 60 zastopnikov kmetijskega stanu in nad 100 naših navdušenih dijakov. Obširnejše poročilo priobčino jutri.

+ Gorenjski pododbor S. D. Z. ima svoj III. sestanek dne 24. t. m., ob 2. uri popoldne v gostilni »pri Grajzarju« na Primskovem pri Kranju. Govoril bo t. ab. Gvenkeli »O razmerju našega dijaštva do izobraževalnih društev ter Orlov«. Odbor vabi tem potom vse člane in prijatelje na omenjeni sestanek.

+ St. Ilj. Mariborska »Straža« piše: Prve dni meseca avgusta so si prišli vse-nemški poslanci a la Wastian, Malik, Markhl, Hofmann - Wellenhof in drugi

ogledovat naseljeniško delo »Südmarke«. Pri Hemplu v Cirknici so imeli šentiljski neodrešenci s poslanci vred lutrovsko božjo službo — dr. Albanijevo. Opazili smo več naših katoličanov, ki so šli poslušat Albanijev evangelij vsenemštva. Po tem pohodu nemških bogov imamo pričakovati zopet nove, hude napade na šentiljsko Slovenstvo. Pa eno nas posebno veseli: Nemci-protestanti se hudujejo nad njim kljubovalnim obrambnim delom našim. Torej le kljubujmo »Südmarkovcem«, kolikor se da! — Kaj ko bi enkrat tudi naši slovenski poslanci si ogledali torišče bojnega polja v St. Ilju, kakor ga hodijo pridno gledat nemški poslanci?

+ Dobro jutro, gospod doktor!», smo si včeraj mislili, ko smo v »Narodu« brali, da je zaspani Novak, kranjski deželni poslanec in občinski svetovalec, v Krapini pri Gajevi slavnosti govoril. Dr. Novak je zadnjič v javnosti nastopil pred kakimi štiri-riimi leti, ko je v »Mestnem domu« na podlagi desetih števil »N. Fr. Pr.«, katere je šel dan poprej na kolodvor kupit, predaval o separacijskem zakonu. Potem se je zanj izvedelo šele, ko mu je zadnjič trgovska zbornica, od katere je bil izvoljen v deželni zbor, izrekla nezaupnico, ker nikoli k sejam ne hodi in se nikdar v nobeni korporaciji ne oglasi. Baje je bil dr. Novak svoičas na par shodih na deželi, pa je moral zelo zaspano govoriti, ker javnost njegovih izvajanj ni nič zabeležila. V Krapini se je pa bolj postavil, izpregovoril je namreč na banketu — na prostem bi se prehladil — celih 27 tiskanih vrst, za kar je rabil eno celo minuto. Strašno je bil ljud. Da se njegov »govor« ne pozabi, ga moramo v celoti objaviti. Ornel je takole: »Bratje Hrvati! Predno se razideta Hrvat in Slovenec, naj si podasta roke v iskreni ljubavi ter se posloviša s prišego, da ne pripoznavate nikakih umetnih mej med Hrvatsko in Slovensko. Te meje so itak na papirju, postavile so jih nam sovražne vlade — nemška in mađarska. Mi jih ne priznavamo. Naši sovražniki hočejo nam postaviti te meje potem absolutizma, ali ta absolutizem bo pobelila ljudska zavest. (Odobranje.) Gnev in srd me obideta, kadar prestopim te papirne meje, ker nas sovražne vlade hočejo razločiti. Ali čuvstva so premočna! Dobro vemo, da je avstrijski vladni neprijetno, ker se sestajamo, ali kar je tej vladi neprijetno, je za nas koristno. Naš politični konfiteor — je rušiti te papirne meje; marsieljeza naša je pesem globoke ljubezni med obema narodoma na demokratični podlagi; ideal naš je končno zedinjenje Slovenije in Hrvat-ske — in da dosežemo ta ideal, ki naj prešinja mase naroda, dvigam kupo in napi-lam bratskemu edinstvu Slovencev in Hrvatov. (Burno odobranje.) — Ču-stva, ki jih je pri tej priliki dr. Novak raz-vijal, so bila, kakor je sam dejal, zanj res premočna, zato je upati, da se po tem na-poru zopet dodobra spočije. Kakor je bilo »avstrijski vladni neprijetno«, da je šel dr. Novak v Krapino, kjer ga je »obšel gnev in srd« (morebiti je bil šampanjec slab), tako ji bo zdaj prijetno, če bo v božjem miru dremal dalje.

+ »Svobodno Misel« zopet priporoča »Nemški Narod« in dostavlja, da naj se napredni Slovenci pridružijo propagandi za izstop iz katoliške cerkve, katero »Svobodna Misel« krepko razvija. »Nemški Narod« je torej že pozabil, kako je dr. Svigelj v Cerknici k Bogu Očetu iskreno molil, kako je Zerjav v Litiji izjavil, da ga ni boljšega kristjana pod solncem kakor je on, kako »Slovenski Dom« obljublja, da bo katoliško pisal in kako je pred kratkim glasilo liberalnega učiteljstva dejalo, da so načela Jezusa Kristusa in njegove cerkve za izveličanje neobhodno potrebna. V ponedeljek se je »Narod« bahal, da hodijo sokolske izlete gledat katoliški duhovniki, dan potem pa se zopet navdušuje za gla-silo barcelonskih prijateljev. Počakajmo da bodo liberalni agitatorji zopet po deželi hodili, potem bo tudi »Narod« ubogega Lenarta Lotriča zatajil, kakor ga je že večkrat.

+ Dobernilg je zelo nervozen, ker so listi poročali, da je na neki slavnosti v Monakovem dejal, da spada Trst k nemškemu cesarstvu. Se danes, ko je že precej časa preteklo, kar se je ta slavnost vršila, pošilja popravke, češ, da je rekel, da Trst pripada Nemstvu, ne pa rajhu. Čudno pa je vseeno, da so prvotno vsi listi o rajhu govorili, saj pravijo, da več ušes boljše sliši. Patriotizem naših Nemcev je vedno smuljiv.

+ Nemški patriotizem, Mariborski Nemci so nad vse patriotični, to oni vedno in povsod povdarjajo. Najlepše pa se je ta njihov patriotizem izkazal zadnji četrtek ob priliki cesarjevega rojstnega dne. Tu pa tam si videl kako zastavo, večino-ma na nemških poslopjih. Ako pride kak Kernstock ali pa mogunški »sängerji«, te-daj je ves »nemški« Maribor v zastavah, a te zastave ti nekako kažejo, da nisi v avstrijskem, ampak v rensko-pruskem Mariboru, sedaj ob priliki cesarjevega rojstnega dne se pa tem nemškimi patrio-tom ni zdelo vredno zastav izobesiti.

† Iz Kranja. Kako se je ljudem prikupilo prvo predavanje g. Sitarja, je podaj najboljši dokaz še obilnejši obisk zadnje nedelje. Poslušalcev je bilo v dvorani ljudskega doma nad 200. Govornik je opisal simpatično bolgarsko ljudstvo in krasno Zofijo, potem pa slavni Carigrad in njega znamenitosti. Čuli smo, da bo govor še o Carigradu in Atenah, ko pridejo dijaki s počitnic. Prihodnje predavanje bo v nedeljo, 22. avgusta, zvečer ob 8. uri.

† Novi most v Kranju se bliža izvršitvi. Velikansko hibo bo imel ta most, ker bo mnogo preozek že pri sedanjem prometu. Državni inženirji lahko delajo, kar se jim ljubi, ker občinski odborniki v Kranju dremljejo.

† Avstrijske vladne oblasti so silno uljudne. Ko so v Celovcu pred dvema dnevnoma položili temeljni kamen za protestantsko župnišče, so bile vse c. kr. oblasti zastopane, ker je pa vladne funkcije v njihovi enolični uniformi težko razločiti, da ne mislijo reporterji pozabiti poročati, da je pri tej slavnosti bilo zastopano tudi c. kr. finančno ravateljstvo. In kaj — 18. t. m. prinašajo nemški koroski listi slovesen popravek, oziroma dopolnilo, da je tudi »c. kr. finančna direkcija bila oficijelno zastopana«. Dvomimo, če bi bile c. kr. oblasti tako obzirne in uljudne, ako bi se šlo za kak katoliški ali pa slovenski zavod.

† Kraj »Themenau« na Nižjeavstrijskem, kamor priredi izlet v nedeljo, dne 22. avgusta t. l. »Sokolska župa dolnorakouska« in katerega izleta se udeležijo tudi bratske sokolske jednote moravske, ima tudi češko ime, namreč Poštořna. Televadnje vaje se bodo vršile popoldne od 3. ure dalje (v logu) na travniku tamonjega češkega župana g. Al. Havlička. V Poštořni imajo tudi češko šolo!

† Primorski Slovenci in akcija Glabinskega. Glasilo primorskih Slovencev piše o akciji Glabinskega sledeče: »Sklepi »Slovanske Enote« so povsem pravilni; mi smo pripravljene na sodelovanje na saniranjih parlamenta, ali obvez ne vsprejmemo za: sedež nikoli, dokler ne bodo čisti računi — z vlado! Resno besedo na adresi Poljakov! Oni so bili doslej vedno, ki so podpirali vsaki vladni zistem, a kadar je prihajalo do težkih kriz, so bili zopet oni, ki so prirejali rešilne akcije in so reševali položaj Nemcev. Istotako je sedaj. Zopet se trudi Poljak Glabinski. In zopet nam govore, da gre za rešitev parlamenta, v resnici pa gre za rešitev Biebertrove vlade iz zagate, v katero je zale, in za rešitev hegemonije Nemcev! — Sploh pa je naravnost poniževalno in neizmerno škodljivo za pozicijo avstrijskega Slovanstva, da so ob vsaki težki krizi ravno Slovani oni, ki vabijo na pomirjenje. S tem vzbujamo le v protivnikih uverjenje, da se čutimo slabe, da želimo miru. To pa je v političnem boju veliko strateško in taktično zlo. Naj le Poljaki enkrat prepustijo Nemcem, da ti začnejo vabiti na pomirjenje! Tako bodo mogli Poljaki res mnogo storiti za rešitev parlamenta; toda ne morda od kake prirojene mu notranje organične hibe, ampak od vnane sile, ki neprestano razdejavajo poseza v njegov mehanizem: od sedanega vladnega zistema. Poljaki naj se ne eksponirajo več za ta zistem, ampak naj se enostavno pridružijo ostalim slovanskim strankam, in kriza bo rešena v parlamentarnem in ustavnem zmislu! Vzrok krizi se zruši, parlament bo osvobojen in odprta mu bo pot, da dokaže, da korak od parlamenta kurij in privilegijev do parlamenta z demokracijskimi principi je vendarle velik napredek.«

† Preko nacionalizma do bestijalizma. Pod tem naslovom priobčuje »Edinost« sledeče: »Independent« še vedno nori v strahu za italijanstvo kopaljšča Portorose v Istri. V tem strahu se spozabljajo tako daleč, da očita tujcem, ki prihajajo tje, da prinašajo seboj jetiko, ki so jo dobili v vlažnem severnem podnebjju, da prihajajo sem doli, da bi si prenovili kri pod močjo blagodejnega solca. — Povedano bodi »Independentu«, da s takim očitanjem kaže le, da je v svojem besnem ultranacionalizmu dospel že do bestijalizma! A pri vsem tem je še najlepše to, da med gosti v Portorose jetičnih ljudi sploh ni, in sicer že zato ne, ker ravno Portorose ni popolnoma nič primeren kraj za jetične bolezni. Mi ne moremo družega, ko pomilovati take ljudi, ki so vkljub svoji toli hvaljeni veliki kulturi vendarle — tako bestijalni, da sočloveka zasramujejo radi bolezni.

† Deutsche Schule v Milanu! Nekaj časa sem se blišči v Milanu v eni najprometnejših ulic na čednem poslopju napis »Deutsche Schule«. V principu ni temu nič prigovarjati, ker priznavamo, da imajo v Milanu bivajoči Nemci vso pravico, da si vzdržujejo nemško šolo s svojimi sredstvi. Saj to je jasno, da ena nemška šola ne more biti nevarna za italijanstvo Milana. Vendar bi morda našim Italijanom, ki vidijo pri belem dnevu slovanske strahove, morda ne škodilo, ako bi posvečali

malo več pažnje svojem razmerju do Nemcev?

† Grize. Dne 17. avgusta bila je dopolnilna volitev dveh odbornikov za tretji razred občinskega odbora. Izvoljena sta z veliko večino dosedajni župan g. Alojzij Šuler in vrli kmet Anton Poteko, obadva zvesta pristaša kmečke zveze. Čast zavodnim in katoliško mislečim narodnim volivcem!

— V nedeljo, na Veliki Šmaren, nas je zapustil častiti gospod kaplan Janez Lomšek in šel je v združilišče. Bil je kaplan v Starem trgu okoli tri leta in deloval veliko za dušni blagor faranov. Ostane nam vedno v spominu. Štiri mesece je bil častiti gospod kaplan v Predgradu na polčistnicah, misleč, da se mu bo zdravje izboljšalo. V nedeljo na Vel. Šmaren imel je slovesno sv. mašo. Po sv. maši imel je imeniten, pa kratek nagovor za slovo; marsikateremu sobile solze v očeh, spremljali smo ga vsi z vsem spoštovanjem, prikrivali so povsod zvonovi. Predgrajski možje in fanti so šli z več vozovi v spremstvu do Brezovic in zadnje voščilo je bilo: Z Bogom duhovni oče! Zdravi in na svidenje!

— Sv. Križ pri Kostanjevici. Dne 8. avgusta je imela tukajšnja posojilnica občni zbor. Na dnevnem redu je bila volitev odbora in nadzorstva. Odbornikov je šest, med temi trije novi in sicer: Anton Meštek, Franc Hribar in Jožef Zevnik. V nadzorstvo so izvoljeni: g. kaplan Fr. Govekar, Jožef Glinšek in Franc Komlanec. Načelnik je zopet vrli g. Ivan Kerin, ki nad vse skrbno in natančno vodi našo posojilnico.

— Zunanji minister povišan v grofa. Aehrenthala je povišal cesar Franc Jožef v grofa.

— Splošne stavke v Italiji povodom obiska ruskega carja ne bo.

— Eksplozija je bila v plavžih tvrde Parroy pri Nancyju. Nevarno ranjen je inženir in pet delavcev. Dva delavca sta že mrtva.

— Grof Sternberg izjavlja, da niso istinita poročila o njegovem odstopu kot državni poslanec in o vstopu kot ritmojster v armado.

— Vstaja v Pragi. »Česke slovo« poroča, da so se v seji »Slovanske Unije« veliko pečali z Aehrenthalom. Razširjena je senačna govorica, da ima Aehrenthal v rokah dokumente, po katerih se je pripravljala v Pragi vstaja, ako bi nastala vojska s Srbijo. Grof Aehrenthal agitira z dokumenti v dvornih krogih proti Čehom. »Česke slovo« poziva Aehrenthala, naj objavi dokumente.

— Schönererjanci so propadli pri občinskih volitvah III. razreda v Ašu.

— Ogrska vlada proti rumunskim dijakom. 28. t. m. bodo imeli rumunski dijaki svoj kongres v Bukareštu. Ogrski naučni minister Apony je rumunskim dijakom Ogrske strogo prepovedal udeležbo na kongresu ter jim za slučaj nepokorščine zagrozil z izključitvijo iz vseh ogrskih šol. Ob meji se vrši sedaj izredno stroga kontrola nad potniki, dijaki pa ne dobe izkaznic, da bi ne mogli črez mejo.

— Realka v Šibeniku. V Šibeniku otvorijo nižjo realko, ki bo prva srednja šola v tem važnem industrijskem mestu.

— Hrvaške trgovske zbornice v Bosni. Trgovske in obrtne zbornice v Banovini napravijo skupen izlet v Bosno in Hercegovino. Sarajevski »Hrv. Dnevnik« to toplo pozdravlja, češ, Bosna je danes odprta polje za čvrsto podjetnost; ako Hrvatje ne zastavijo o pravi čas tu svojih trgovskih moči, prehiteli jih bodo tujci, zlasti Mažari, ki se silno zanimajo za Bosno.

— Proti bivšemu srbskemu prestolonasledniku Juriju se od gotove strani uprizarja že skoro smešna gonja. Zadnjič je bil povabljen v neki vinograd poleg Belgrada k domači veselici. Da bi pripomogel k raznovrstnosti zabave, je poslal tje kaj mal topič, iz katerega so ponoči v vinogradu veselo streljali. Drugi dan je vsled tega dvignilo sovražno mu časopisje silno hrupa in pritožb radi kaljenja nočnega miru. Sedaj pa je odgovorni urednik lista »Zvono« vložil proti »gospodu Juriju Petroviču Karagjorgjeviču« ovadbo na belgrijsko policijo radi prehitre vožnje z avtomobilom. Je vseeno malo preveč »demokracično« v Belgradu za kraljevsko stolico!

— Gadov je letos na Kranjskem silno veliko. — Pozor!

— Zaprli so v Gorici 20-letno Ano Ogrin, doma iz ljubljanske okolice, ker je v Gorici več stvari v vrednosti 300 kron ukradla.

— Srbska sokolska društva v Bosni. V Sarajevu se je osnovala zveza srbskih sokolskih društev. Odbor zveze je sklenil v vsakem večjem kraju Bosne in Hercegovine osnovati sokolska društva. Ob enem je bilo sklenjeno, da srbski Sokol opusti dosedanje opravilo po vzorcu »Dušana Silnog« in sprejme splošni sokolski krog.

— Živ torpedo. Mornariški kadet Whitting, ki služi na vojni ladji »Porpoise« je vsled zadnje nesreče angleške morna-

rice mnogo razmišljal o tem, kako bi se osobe moglo rešiti, ako se ladja nenadoma potopi. Končno je napravil ta-le poizkus: Zlezal je v torpedo cev in se dal s stlačenim zrakom »izstreliti«. Cohn se je tedaj nahajal 60 črveljev pod vodo, a Whitting je brez poškodbe dosegel površino vode. — Če ni to Vernejeva pot na luno?

— 200 kron je ob priliki cesarjevega rojstnega dne podaril deželni predsednik baron Schwarz »Jožefinu«.

— Propadanje malih posestev na Ogrskem. V zadnjih tridesetih letih padlo je število neodvisnih kmečkih posestnikov na Ogrskem za 118.000. Od tega odpade na zadnje desetletje 48.000 slučajev. Število onih poljedelcev, ki imajo zemljo samo v najemu, je pa od leta 1890. do 1900. zraslo za 456.000. Leta 1870. je bilo na sodni dražbi prodanih 189.000 posestev, leta 1903. pa že 595.000. Tega leta se je na 30.412 posestev vknjižilo 718 milijonov kron dolga. Od leta 1903. propadanje malih kmečkih posestev tako rapidno raste, da ima danes 3768 ogrskih veleposestnikov 18 milijonov oralov plodne zemlje — med njimi nekateri do dva in pol milijona oralov. — vsi ostali srednji in mali posestniki skupaj pa imajo komaj 19 milijonov oralov.

— Narodno gledališče v Sarajevu. V Sarajevu se ustanovi stalno hrvaško gledališče in se isto otvori še koncem oktobra t. l. Prvi ravnatelj mu bo gospod Josip Toplak - Jurij, dosedaj član slovenskega gledališča. Za sedaj se sprejme v načrt drama in opereta in je gospod Toplak pooblaščen, da pridobi primerne moči in jih angažira.

— Prenos kosti matere dr. Ljudevita Gaja. Zagrebški občinski svet je sklenil, da se zemske ostanke matere dr. Ljudevita Gaja prenese z Jurjevskega na centralno pokopališče Mirogoj. Ob tej priliki se bodo vršile primerne svečanosti.

— C. kr. deželni plačilni urad v Ljubljani na Cesarja Jožefa trgu bo dne 24., 25. in 26. avgusta 1909 zaradi glavnega spajenja uradnih prostorov strankam zaprt.

— Pri volitvi zdravstvenega zastopa za občine Raka, Bučka in Studenec so izvoljeni dne 13. t. m. pri okrajnem glavarstvu sledeči možje: Franc Šiško, župan na Raki, Vinko Bon, trgovec in posestnik na Raki, Alojzij Humeč, posestnik v Gradišču, Frančišek Selak, posestnik na Bučki, Martin Čolob, posestnik v Sp. Radeljci, Franc Žnidarič, posestnik na Studencu in Alojzij Janc, posestnik na Studencu. Namestnikom pa: Franc Bajc, posestnik v Arovem in Franc Veis, župan v Bučki. Bivši predsednik zdravstvenega zastopa je seveda radi lepšega se izvolitvi odpovedal, kar se mu je tudi ugodilo. S svojim glasovanjem je volivnemu komisariju delal nepotrebno pisanje, ker ob izidu volitve je ostal le na — ceditu. Izvoljeni so vsi vrli somišljeniki S. L. S.

— Čebelarstvo. Ustanovni shod čebelarke podružnice v Selcih na Škofjo Loko bo v nedeljo, dne 22. t. m. ob pol osmi uri jutraj v dvorani selškega doma. Na shodu bo predaval zastopnik slovenskega osrednjega čebelarkega društva o umnem in naprednem čebelarstvu.

Naši nasprotniki.

† Kako Sokol svoje člane »etično« vzgaja. Ustanovitelji Sokolstva so imeli namen slovanska ljudstva s svojo telovadno organizacijo umsko in нравno dvigniti ter tako v njih močno razvito, a nesmotreno in preveč pasivno življenjsko energijo vzgojiti do aktivnega narodnega odpora proti sovražnikom Slovanstva. Zato so kot poglavitno čednost telovadca vsakdar povdarjali disciplino, treznost in zavednost. Kako današnji slovenski Sokoli to stvar razumejo, kažejo neštevilni zgledi, zelo drastični pa je slednji: 8. t. m. so se Sokoli preganjali po Sent Vidu. Domačini so čokolado popolnoma ignorirali; večina jih sploh ni bila doma, mladež je odšla na Orlovo slavnost v Kamnik. Sokoli so se torej producirali, učinki njihove prireditve pa so bili kaj močni — drugo jutro so namreč šentviški kmetje, ko so šli rano na polje, videli na prostoru, kjer so se prejšnji popoldan Sokoli podili, ležati dva mlada šentviška sokoliča, ki sta v kroju bila po travi iztegnjena in sta tako smrčala, da se je splašil kmetičev voliček. Kmečka punca ju je z grabljami dregnila v rebra, da ne prespita celega božjega dneva. Ostali menj praktični Sokoli so spali doma. Zadnjič pa so vsi ti junaki bili v Tržiču in so ploskali Oražnu, ko je rekel, da Sokoli slovensko domovino — čuvajo.

† Vzgoja sokolskega naraščaja. Da bi moglo današnje slovensko sokolstvo, ki je izgubilo že davno izpred oči vse višje ideale in padlo na nivo agitatorjev propadajočih liberalnih mogotcev, na nivo pokornih slug internacionalne svobodne misli in podreptikov ustanoviteljev zveze z Nemci —, da bi to sokolstvo moglo narodnovzgojno vplivati na mladino, tega misleč človek nikakor ne pričakuje. Toda

vsaj tistega puhlega zunanjega frakarskega »kavaliirstva« ali »šlifa« naj bi »Sokol« naučil svoje mladiče, da ne bodo pozno ponoči na svojih zbirališčih tako glasno preklinjali, kvantali in se obnašali kakor Huronci, da inora človeka zabežbi v dno duše ob pogledu na tako mladino. Sicer pa vemo, da pri »Sokolu« niti tega ni več — od navadnega gonjača se tudi zunanjege kavaliirstva in zunanjih manir ne more zahtevati. Lep naraščaj se nam torej obeča; mati Slovenija bi morala od sramu leči v grob, ako bi bil Sokol še danes miena častna straža. To pa ni več, on je popustil njeno službo in se vdnjal za gonjača gnijelmu liberalizmu in obenem za pokornega slugo mršavi Svobodni misli. Slovenijo pa čuva danes Orel.

† »Narodna vojska«. Z Goreniskega se nam poroča, da je neki Sokol, ki se je kot trobentač udeležil izleta v Tržič, obol, ker se je preveč napejal. Veliko Sokolov hodi čisto pošvedrano okoli, ker imajo vsled pohoda v Tržič, daji so se z železnico peljali, polno žuljev. Enemu, ki se je pozabil s kolofonijem namazati, se vsled vaj na drogu koža lušči. Več Sokolov se je moralo od postaje, ko so se iz Tržiča povrnili, s fujakerjem domov peljati, sicer bi bili obležali. Sokolom bi bilo priporočati, da odslej na svoje izlete vzamejo tiste vozove s seboj, kakor jih imajo Istrianci, ki jesih okoli prodajajo.

† Cvet mladine, pravijo, je pri Sokolu. Kakšen je ta cvet, pojasnjuje med drugimi tudi zadnji »Domofjub«, kateremu iz St. Ferjana na Goriškem pišejo sledeče: »Odkar imamo Sokola, se pri nas vedno bolj pleše. Predzadnje nedelje je bil ples, zadnje nedeljo, t. j. 1. avgusta, zopet. Lepe vzore naših Orlov pa priznavajo celo naši pošteni nasprotniki. Imamo v našem društvu in telovadnem odseku dosti fantov, katerih očetje so agrarji. In vendar ti možje pusté rade volje svoje sinove k nam, ker vedo, da se pri nas ne bodo nič slabega naučili, pač pa marsikaj dobrega. Mi Šentferjanci smo ponosni na svoje Orle, ki družijo vse poštene mladeniče. Nasprotno pa novi Sokol ne uživa pri nas prav nobene voljave. Med njimi so najbolj divji ljudje, ki jedó tudi surovo meso, da jim morajo potem zdravniki izpirati želodce. Nekoč so se stekali »bratje« Sokoli med seboj, ker so ob veselici pri večerji nekateri snedli po osmi porcijonov, drugim pa ni ostalo nič. Njihovo obnašanje je tako, da se jih sam starejši sramuje in hoče odstopiti. Ko mu je nekdo naših očital surovost njegovih bratov, je dejal: »Muči, ke jemamo samo vaše ostajinke«. In prav je povedal! Kar jih Orli niso hoteli sprejeti med se, to je šlo med Sokole. Naša njiva bodi čista liberalnega pleva! — Kakšen ugled uživajo pri nas Sokoli, razvidno je iz tega, da pri njihovem plesu ni bilo navzoče niti ene deklice. Sokoli so se morali vrteti v veliko zabavo ostalih Šentferjancev s starimi liberalkami.

† Surovost Sokolov v Sv. Križu pri Kostanjevici raste od dne do dne, odkar imamo Orle; ti namreč niso več varni ne samo pred grdimi in sramotljivimi posvahami, ampak tudi pred — kolom. Vse to pa ne straši Orlov; mirno gredo naprej mimo vsega zabavljanja in sramotenja. V strahu pa bodo kmalu Sokoli, če ne bodo hitro prenehali s svojim »svobodomiselnim« obnašanjem! (Priporočite jim šnofanje, kakor je v navadi pri goriških Sokolih. Op. uredn.)

† Kako Sokol izobrazuje svoje brate po deželi. V Železnikih je neki Sokol od generalnega sokolskega štaba tako pretepel svojo ženo, da ni mogla iz hiše; drugi Sokol — tudi iz štaba — pa kaj rad meče okoli sebe s »farovškimi biki«, »harabami«, »psi« in drugimi takimi »lepimi« izrazi. Sokolske litanije železnške, ki jih železniški Sokol vsak dan »moli«, se pa začno s »čukom« in nadaljujejo se s »podreptnikom« in tako dalje do konca. Gospod Matevž — ti lajtnant sokolski — ki si tako vnet za oliko, da si svojemu župniku na shodu pri Talerju med gromovitim aplavzom svojih pristašev tako nujno priporočal, naj svoje ljudi najpoprej nauči olike, daj vendar predlagati pri sokolski seji, naj si Sokol naroči kakih 100 izvodov »olikanega Slovenca« in ga pridno prebira, kajti kakor se sedaj obnaša železniški Sokol, tako se ne obnašajo olikani in dostojni ljudje! Oi, Sokol, kako visoko si zletel, pa kako nizko si sedel!

† Železniški Sokol obhaja v nedeljo obletnico svojega obstanka. V prvem letu obstanka ima dovolj prijaznih spominov za seboj. Starosta, ki se rad baha s svojimi tiči, je res lahko ponosen na nje. Res lepo kažejo svojo izobrazbo. Zadnje nedelje je deset Sokolov napadlo s steklenicami pred neko zelo napredno gostimo dva fanta in mesarjevega psa. Tako Sokoli »povzdigujejo« narodo.

† Sokoli so nedolgo tega v Šmartnem pod Šmarno goro napadli ponoči načelnika ondotečnega Orla. Bilo jih je cela kopa, naš načelnik pa sam. Načelnik je moral v bolnišnico, ker so ga s topim železom ranili na glavi. Ves okraj se zgraža nad tem početjem in Sokol se je ljudstvu dobrega pristudil.

Štaterske novice.

Š V Št. Juriu ob južni železnici je bil izvoljen danes za župana g. Franc Pisane, pristaš »Kmečke zveze«. Bog ga živi!

Š Vlomil je neznanec v prostore celjske »Posojilnice«. Dasi je imel vse pravnomojilne s seboj, ni nič opravil, ker ga je nekaj prepodilo.

Š Razprava Ajstrih — Woschnagg, vršila se je danes in so pričje potrdile, da je pl. Hans Woschnagg bil mozirski »Sokol«. Vkljub temu je sodnik ugodil predlogu zastopnika Woschnagga, da se pričje zasljišijo, katere naj potrdé, da Hans ni bil Sokol. Dragi Janez, sedaj Hans, ako nisi bil Sokol, zakaj si pa celo gardo prigovornikov alias mešetarjev, med katerimi je bil tvoj nekdanji nasprotnik, poslal po svetu, naj z vsemi nekdanjimi Sokoli govoré, »če se še spominjajo, da si bil Sokol« itd. Ni se posrečilo vseh sokolov spremeniti v kavke; vendar zgubila sta dva, prej znana narodna moža spomin — zakaj, to vrabci po šaleški dolini čivkajo . . . Govori se, da je nekdaš vneti sokolaš se trudil pretečo nevarnost Hansovega maščevanja zaprečiti; ni se to posrečilo, ker resnicoljubni možje niso hoteli svojo narodnost in možatost zatajiti — in postati uskok, kakor pl. Hans! Pri sodišču leži dokaz, kateri dovolj govori! Dobro bi bilo, če bi bil s sedmimi pečati zapečaten, da se ne spremeni kakor nekdanji sokoli!

Novega duha v armado!

Hrabrost in disciplina naše armade uživata v svetu dober sloves. Na ta sloves smemo biti ponosni tudi Slovenci, saj so zlasti tudi naši krepki slovenski fantje mnogo pripomogli do njega. Dobro vemo, da je tak sloves važen miroven činilni, ki drži na uzdi pohlepne sosede, in je zato tudi velikega kulturnega pomena. Vsak trezen človek mora torej želeeti, da gre armada po tej poti naprej, dase še izpopolnjuje.

Toda žalibog: razven hrabrosti in discipline vejejo v naši armadi še neki drugi vetrovi, ki so krivi, da zlasti slovensko ljudstvo ne daje svojih sinov v vojaško službo s tistim nekalljenim veseljem, s katerim bi jih sicer lahko dajalo.

Prvič je v naši armadi preveč nemškonalnega duha, ki tam nima mesta. Nismo tako omejeni, da bi ne uvideli upravičenosti in potrebe enotnega poveljevanja; vprašanje je seveda, ali je v pretežno slovenski monarhiji ravno nemšk i jezik umesten. No, pa o tem ne mislimo govoriti. Kar nam ni všeč in zoper kar moramo dvigniti svoj glas, je tista nemška »Herrenmoral« — tista nemška nadutost, ki je zlasti v nekaterih naših polkih grdo razpasena. Človek bi mislil, da se vsaj po vojašničnih reže za vse enak kruh, to se pravi, da se vsaj pri vojakih enako ceni nemško in slovansko kri, saj sta obe enako namenjeni skupni domovini in je polnovrednost slovanske krvi neizbrisno zapisala zgodovina. A kako je v resnici? Notorično je, da se s Slovani pri vojaki le prevečkrat postopa kot z manjvrednim materialom, da v vojašničnih psovke kakor »Windischer Hund« in drugi taki cvetovi vsenemške kulture niso čisto nič novega ali izrednega, da se v gotovih polkih kruto pritiska ob steno enoletne prostovoljce, ki se ne sramujejo in ne zatajujejo svojega slovanskega pokoljenja, da se slovanskemu moštvu redno dajejo nemški ali ponemčurjeni častniki, ki mu podesetorijo težave vojaške vežbe in mu dvakrat zagrene vojaško življenje — z eno besedo: da ima nemštvo v armadi iste predprave ko v političnem življenju, to nam je vsem znana žalostna resnica. Mi nimamo čisto nič proti temu, če se slovenski fant nauči pri vojaki kaj nemščine, ampak da bi se ga psovalo in zapostavljalo, ker ga je rodila slovanska mati, tega ne moremo trpeti.

Slovanskim vojakom slovanskih častnikov, ki mu bodo znali in hoteli vse pojme vojaške vežbe in nemškega poveljega jezika popolnoma jasno raztolmačiti v pošteno slovensčini, češčini itd., ne pa da služi za tolmača podčastnik, ki sam nima pojma o pravilnem jeziku. Slovanskih častnikov naj se ne sili v nemške lokale; ako ima nemški častnik pravico občevati s svojimi rojaki, med katerimi je povsod dosti takih, ki škiliijo čez mejo, potem imej tudi slovanski častnik pravico in svobodo, da občuje z rodnimi krogi, da obiskuje njih zabave in zbirališča. Ako kje, mora pri vojaki veljati enaka mera za vse; ond mora vladati svesto tovarišstvo na podlagi popolne enakopravnosti, ki se bo zlasti ob resni uri izvrstno obnesla.

Merodajni krogi naj o pravem času spoznajo, da se slovanska ljudstva v Avstriji vedno bolj probujajo in zavedajo pravic, ki jim gredo po božjem in naravnem pravu. Naj se ne motijo: ljudstvo si ne pusti odtezati, kar je spoznalo, da mu gre.

Druga še mnogo bolj škodljiva in nevarna sapa, ki zastruplja milijé naših vo-

jašnic, je pa tista specielno vojaška morala, ki se postavlja izven vseh mej krščanskih in splošno človeških npravnih zakonov. Zakaj se pošteni, moralno nepokvarjeni mladeniči tako zelo boje vojaške službe? Ali jih morda straši stroga vojaška disciplina, naporne vežbe? Nikakor ne, saj je ravno njih duh važen discipline in njih telo zdravo in polno odporne sile. Cesar se boje — to je tisti notorični, umazani, kosmati ton, tisto za čutečega človeka neznosno ozračje, ki žive v njem vojaki znotraj in zunaj vojašnic. Nedvomno pride mnogo fantov že pokvarjenih k vojakom, a namesto da bi se jih tu navajalo na strogo dostojnost v vsakem oziru, se pa njih surovosti in pokvarjenosti vajeti le še zrahlja in docela popusti. Ne bomo natančneje opisavali, kakšni zgledi svetijo moštvu, ampak samo to rečemo, da riba pri glavi smrdi . . .

Žalostna resnica je, da se danes vsaka poštna slovanska mati trese za svoje- ga nepokvarjenega sina, ko odhaja k vojakom. Čistega in zdravega na duhu in telesu ga je ohranila do vojaške dobe, čistega, zdravega in srečnega ga pošilja v cesarjevo službo — a kdo ve, kdo ve, kakšen pride nazaj! Saj je skoro nemogoče, da bi med 99 gnillimi jabolki stoto zdravo ostalo.

Ako vpoštevamo nadalje, kako se fantje pri vojaki odtujujejo delu, kako se navajajo zapravljanja in lahkoživosti, da jim potem kar nič več ne diši težje delo in skromno domače življenje — potem moramo z vso upravičenostjo reči, da so vojašnice kakor požrešni, nenasitni grobovi, kamor se leto za letom pogreza najboljša moč in sila našega ljudstva.

In vendar! Kako važno kulturno mislijo za povzdigo ljudstva bi lahko vršil ravno militarizem, ako bi se ves ustroj postavil na zdravo podlago. Vojašnice naj bi bile ljudska vzgojevališča po staroperzijskem in starogrškem vzorcu. Špartanci in Perzi si niso vzgajali zgolj vojščakov, marveč vzgajali so si cele može.

Telesne, strelske in konjeniške vaje, dalje topničarstvo, pionirstvo, taktika in različne druge vojaške vednosti in spretnosti — vse to je plemenito in zanimivo, ako se moštvu podaja na pravi način, ako je pri pouku in vežbi izključena vsaka surovost in krivično pretiravanje. Silno vzgojno vpliva na mlade može tudi disciplina in zavest osebne hrabrosti in moči, ako se oboje giblje v pravih mejah. Pa tudi svoj prosti čas bi morali vojaki koristno porabiti; v to svrhu naj bi v nobeni vojašnici ne manjkala knjižnica in čitalnica za moštvo. Tu naj bi si vojak blažil duha in izpopolnjeval izobrazbo, namesto da se potika in pretepa po beznicah in preži po cestah za ženskim spolom. Tu naj bi se vršila predavanja — zlasti gospodarska — in pa poštene zabave: predstave, petje itd. Koliko narodnega premoženja, koliko dušnega in telesnega zdravja bi bilo na ta način ohranjenega!

Od zgoraj navzdol mora prodreti prepričanje, da tudi za vojaka veljajo večni zakoni npravnosti, da tudi vojaku pristojna npravna krepost. Naj nihče ne reče, da npravnost mehkuži! Poglejte naše Orle — na njih praporu blesti križ, njih geslo je krščanska krepost, a kdo pozna zaljšje in boljše junake!

Zato pa, poslanci, skrbite, da pride čim prej nov duh v našo armado.

Ljubljanske novice.

Ij Pevski zbor »Ljubljane« ima jutri, v petek, skupno vajo, važno za bližnja nastopa. Zato opozarjam še enkrat na njo. — Pevovodja.

Ij Za šolska zdravnikarja ljubljanskih ljudskih šolah sta imenovana gospoda dr. Demšar in dr. Rus.

Ij O uporih v garnizijski vojašnici smo na podlagi točnih informacij, ker nočemo nikomur delati krivice, izvedeli, da z njim soproga prejšnjega gospoda profosa Wendelina Wiszta ni v prav nobeni zvezi. Gospod Wiszt je profos, ki svojo službo izbornou ume in jo z največjo vestnostjo opravlja. Zdaj, ko je bolan v bolnišnici, ga nadomestuje podčastnik, ki seveda kot novinec ne zadene med kaznjence, s katerimi treba v vsakem oziru z veliko previdnostjo, ne premilo pa tudi ne neopravičeno prestrogo, postopati, vedno pravega tona. Vsak vojak ve, kakšne posebne vrste ljudje so kaznjenci v garnizijskih zaporih in da treba velike izkušnje ter poznavanja ljudi, da zamore služba kolikor toliko mirno teči. Soproga gospoda profosa pa nima s službo absolutno nič opraviti, posebno pa ne zdaj, ko ima moža bolnega in je večidel v bolnišnici. Kar se tiče »upora«, je bil malopomenben in se je vnel zaradi neke cigarete.

Ij Del godbe »Slovenske Filharmonije« koncertira jutri v hotelu »Tivoli«. Začetek ob pol 6. popoldne. Vstop prost. Drugi oddelek pa igra pri popoldanski predstavi Elektroradiografa »Ideal« v hotelu »pri Maliču« od 4. 5. naprej.

Ij Tatvina. Minoli mesec je bil ukraden črn, 120 kron vreden daljnogled (Fledstecher) tvrdke Karl Zeiss, Jena.

Ij Kratko prostost je predvčerašnjim užival 31-letni prisiljenec Matija Toplič iz Dobrevlasi na Koroškem. Navedenec je popoldne pobegnil od dela pri Marijanišču ter se skril na Gradu, kjer ga je policijski stražnik prijel in izročil nazaj v lišo pokore.

Ij Konj splašil se je včera popoldne na Sv. Petra cesti hlapcu Francetu Erjavcu ter dirjal na Resljevo cesto, kjer je podrl knjigoveškega vajenca Franca Jurco, kateremu je k sreči raztrgal samo obleko. Konja so nato ustavili.

Telefonska in brzoljavna poročila.

SPOR MED MINISTRI.

Dunaj, 19. avgusta. V ministrskem svetu je zaradi nemških napadov na Čehe na Nižjem Avstrijskem prišlo do ostrih spopadov med češkim ministrom Začkom ter nemškim ministrom Schreinerjem, Hohenburgerjem in Haerdtlom. Spopad bo imel menda resne posledice.

SKLEP »SLOVANSKE UNIJE« PROTI SEPTEMBERSKEMU ZASEDANJU DRŽAVNEGA ZBORA.

Praga, 19. avgusta. »Narodni Listy« porčajo, da se je sklenilo v seji »Slovanske Unije« z 9 proti 7 glasovom, da nastopi »Unija« proti septemberskemu zasedanju državnega zbora.

POSVETOVANJE NIŽJEAVSTRIJSKIH ČEŠKIH ORGANIZACIJ.

Praga, 19. avgusta. Na Dunaju so zborovale 18. t. m. popoldne nižjeavstrijske češke organizacije. Seje so se udeležili tudi češki poslanci. Razpravljali so o protičeških demonstracijah in izvolili akcijski odbor. K Začku so poslali deputacijo, ki ga je naprosila, naj v ministrskem svetu odločno nastopi za češke zahteve na Nižjem Avstrijskem.

PREPOVEDANI ČEŠKI SHOD.

Dunaj, 19. avgusta. V Spodnji Poštorno sklicano zborovanje Sokolov in nemški protishod je prepovedala vlada.

NEMŠKI CESAR VABI.

Berolin, 19. avgusta. Nemški cesar je povabil k letošnjim cesarskim vajah turškega generalissimusa Mahmud Šeketpašo.

AVSTRO - SRBSKI OBMEJNI SPOR.

Koln, 19. avgusta. Iz Belgrada je odinila mešana srbska komisija k Drini v Losnico, kjer počaka avstro - ogrsko komisija, da skupno določi mejo.

VOJSKA?

Berolin, 19. avgusta. Iz Aten brzoljavljajo: Tukaj se vedno bolj povdarja, da ako velesile glede na krečansko vprašanje ne bodo nastopile z vso energijo, je izbruh vojske neizogiben.

Dunaj, 19. avgusta. Poveljnik srbske moravske divizije je glede rezervistov vse potrebno ukrenil za obrambo meje, ako bi prišlo do turško - grške vojske.

Carigrad, 19. avgusta. Tukajšnje prebivalstvo je zelo razburjeno. Protigrško gibanje narašča.

ABDUL HAMID NEVAREN.

Carigrad, 19. avgusta. Mladoturki so pomnožili stražo, ki straži Abdul Hamida, ker je obnašanje slednjega zadnji čas jako sumljivo.

TURŠKI PRINCI TOŽIJO DRŽAVO.

Carigrad, 19. avgusta. Sinova rañnega sułtana Murata V. princa Selah Edin in Sulejman Effendi tožita turški fiskus za izplačilo 250.000 turških funtov (5.500.000 frankov), ki jima ga dolguje na neizplačani apanaži.

REŠKI BANČNI ROPARJI.

Lvov, 19. avgusta. Budimpeštanska policija je naznanila lvovski, da je sokri-vec reškega bančnega ropa Spektor pobegnil s 13.000 kronami čez Lvov v Jekaterinoslav.

GOLJUFIJA S POŠTNIMI NAKAZNICAMI.

Halle, 19. avgusta. Zaprli so štiri osebe, med njimi enega poštnega uradnika. Aretiranci so dvignili s ponarejenimi poštnimi nakaznicami več tisoč mark.

— Iz Mengša. Predlansko leto je tukajšnje kmetijsko društvo si nabavilo ameriški motor za mlačev, rezanje drv in reznice. Motor ima šest konjskih sil, je jeklen ter zelo preprosto sestavljen. Dobili smo ga iz tovarne Foos v Springfieldu. O. — Izprva ni hotela pravilno delovati elektrika, zato so nekateri mislili, da motor ni dober, ker se ni užigalo pravilno. Toda odkar je pri motorju tukajšnji prebrisan domačin g. Matija Lipar, motor izvrstno deluje. G. Lipar je izumil pravo za pravilno užiganje. Sedaj motor teče, da je veselje, niti najmanjše napake ni opaziti. V eni uri se omlati dva »štant« pšenice, tako, da je očiščena plev! Režejo se tudi drva, in sicer 2 in pol sežnja na uro; če treba, se zrežejo lahko cela drevesa. S pomočjo motorja se reže tudi rezanica. Sedaj, ko je tako pomanjkanje

delavnih moči, so strojne zadruge velika dobrota za kmeta. Zato se pa kmetje radi poslužujejo strojev.

Znanost in umetnost.

* Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko. Poslovenil Franc Rihar. Cena 80 h, deset izvodov 5 K. Založila »Katoliška bukvarna« v Ljubljani. Igrokaz proslavlja tirolskega junaka Andreja Hoferja, ki je elta 1809 (torej pred sto leti) tako srčno in neustrašeno branil vero in dom proti veliki premoči silnega Napoleona. Z občudovanjem zremo na tega slavnega moža, polnega ljubezni in navdušenosti za vse dobro in plemenito, vztrajnega in odločnega pri delu za Boga in domovino. Preprost kmet, brez izobrazbe, toda veren in kremenitega značaja ter zlatega srca, je postal zaupnik celega svojega naroda, postal je njegov vrhovni poveljnik, ki je nepremagljive Napoleonove vojake trikrat pognal čez mejo ter se povzpél do najvišje časti v deželi, da je v cesarjevem imenu vladal v cesarski palači. Pa tudi za trenutek se ni prevzel na višini svoje slave skromni junak. Sebe ni nikdar iskal; kar je storil, je storil iz ljubezni do Boga, cesarja in domovine. V tej ljubezni za tako vzvišene vzore, ki so navduševali ves njegov narod, si je priboril slavne zmage: ti vzori so mu dajali pogum pri padcu in v smrti . . . Dne 10. februarja 1810 pa je izkrmavelo v trdnjanskem zidu Mantove najblajše in najzvestejše tirolsko srce — srce Andreja Hoferja, ustreljeno od francoskih krogel. — Tudi naš narod naj se navdušuje za svete vzore ob krasnih prizorih te zgodovinske igre. — Ne samo uprizorjena na odru bo uspevala ta igra; knjižica naj se čita tudi doma v družinah, saj je snov silno zanimiva, pa tudi zelo koristna.

* Janez Laharnar: »Gorske cvetlice«. Za čvetero in petero mešanih glasov. Dru- gi natis. Cena 1 K 50 h. Založila »Katoliška bukvarna«. — Te pesmice bodo brez dvojna ugajale vsem pevskim zborom. Melodija teče gladko in neprisiljeno, tako da ne bo nikdar utrudila soprana. Posebno ljubki sta pesmi: »Pozdrav« in »Moje ptičice«. Prva bo napravila vedno velik efekt s svojim »Andantino« in v lepim čeprav zelo preprostim koncem. »Moje cvetlice« je skladbica polna nežnosti in ljubkosti, zahteva le, da se jo fino prednaša. Mešani zbori naj pridno sežejo po tej zbirki.

Naše vžigalice!

Na razna vprašanja odgovarjamo, da se naj vsa naročila na naše vžigalice »V korist obmejnim Slovencem« naslove na »Gospodarsko zvezo« v Ljubljani, koja ima vedno zadostno zalogo in je v položaju, vsako naročilo najtočneje izvršiti.

Sezajte pridno po njih, nobena hiša naj ne bo brez njih. Zahtevajte jih v vseh gostinah! Zahtevajte jih v vsaki prodajalni in vsaki trafiki!

Meteorološko poročilo.

Vilina u. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm.

Čas op- sevanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiu	Vetrovi	Vebo	Podajanje v 24 urah v mm
18 9. zveč.	734,4	21,8	brezvetr.	jasno	
19 7. jutir.	38,2	18,7	sl. szah.	skoro obl.	1,4
2. pop.	41,1	20,3	sl. jvzh.	oblačno	

Srednja včerašnja temp. 22,3°, norm. 18,6°.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 19. avgusta

Pšenica za oktober	13,74
Pšenica za maj 1910	13,92
Rž za oktober l. 1909.	9,80
Oves za oktober	7,47
Koruza za avgust 1909	7,70
Koruza za maj l. 1910	7,12

Efektiv: — — —

Službo tajnika

razpisuje županstvo Čez-Soča pri Bovcu. Plača 50 K mesečno in prosto stanovanje. Službo je nastopiti takoj. Vsa potrebna po-2287 jasnila daje županstvo. 3-1

Županstvo Čez-Soča, 16. avgusta 1909.

Alojzij Berginc, župan.

Mlad, strokovno izobra-žen **gostilničar**

želi v kratkem spremeniti svoje dosedanje bivališče, in išče v to svrho 2283 3-1

gostilno v najem

ali na račun, kje na deželi v prometnem kraju, kjer bi se nahajal tudi vrt za zelenjavo. Ponudbe na upravo »Slovenca«.

Goriška slavnost.

Dne 22. avgusta se vrši slavnostna otvoritev

»Društvenega doma« v Mirnu pri Gorici in okrožna telovadba goriških »Orlov«.

Ta dan priredi mirensko društvo veliko celodnevno slavnost s sledečim sporedom:

1. Od 8. do pol 9. sprejem gostov pri mirenskem pokopališču; nato odhod z godbo k

2. sveti maši, ki bo ob 9. uri na Gradu pri Mirnu; po sveti maši skupen odhod v »Društveni dom«.

3. Ob 10. uri slovesno blagoslovljenje »Doma«.

4. Od pol 11. do 12. ure

mladeniški shod.

Fr. Kremžar: »Naša organizacija in protialkoholno vprašanje«. Fr. Terseglav: »Krščanska ideja — trdna vez naše organizacije«.

Popoldne:

1. Točno ob 4. uri velika okrožna javna telovadba.

2. Ob peti uri manifestacijski shod. Govora: a) Dr. Breclj: »O naši društveni organizaciji«. b) Dr. Dermastija: »Zmagujoča krščanska ideja«.

3. Nastopi pevskih zborov.

4. Ljudska veselica z javno tomobolo. Bratska društva se vabijo, da se udeležijo te slavnosti z zastavami, pevskimi zbori, da bodo ta slavnost otvoritve prvega »Društvenega doma« na Goriškem tem lepše uspela. Društvo bode skrbelo, da bodo udeležniki z vsem zadovoljni.

Za postrežbo po gostilnah so določeni posebni revizorji. Košilo bode stalo brez pi-jace 80 vinarjev. Tudi na prostoru »Doma« bode skrbjeno za postrežbo po nizkih, od društva določenih cenah. Da ne bode pri blagajni nereda, dobe pevovodje brezplačne vstopnice za svoje pevce na dom. Društva prosimo, da naznanijo udeležbo vsaj do 15. t. m.

Ker se te slavnosti udeleži tudi predsedstvo zveze Orlov iz Ljubljane ter razne druge korporacije, naj tudi bratska društva in somišljeniki ne izostanejo. Posebno se obračamo do bratskih društev, naj pošljejo na to slavnost mladino, da se pri zborovanju in celi slavnosti navdušuje za naše ideje. Bodi ta prireditev tabor naše kršče, izobraževalne organizacije, bodi nekaj katoliški shod na Goriškem.

Opomba: Ker pričakujemo udeležbe iz naših gor, iz Bohinjskega in Gorenjskega ter tudi iz Vipavskega, prosimo vsa društva, da nam nemudoma naznanijo število udeležencev, da poskrbimo za vozove na državni in južni kolodvor v Gorico v nedeljo zjutraj in zvečer.

Ljubljanski občinski svet.

Seja dne 18. avgusta.

Župan naznanja, da je odklonjen Binderjev priziv proti samoslovenskim uličnim pisom. — Pošto ravnateljstvo v Trstu je odgovorilo glede na sklep občinskega sveta za ustanovitev poštne podružnice v Dvorskem okraju, da je že samo meseca julija 1908 predlagalo podružnico trgovinskemu ministrstvu.

Protiv odloku deželnega odbora glede na prodajo sveta »Kreditni banki« pritožba na upravno sodišče.

Župan Hribar: »Došla je glede na pritožbo g. Ivana Štefeta in g. Ivana Kregarja razsodba deželnega odbora. Ker nisem disponiran, prosim, naj jo prečita g. zapisnikar. Zapisnikar prečita razsodbo, ki smo jo mi včeraj objavili v našem listu. Dr. Tavčar predlaga, naj se proti razsodbi vložijo pritožba na upravno sodišče. Tavčarjeva izvajanja podpira dr. Triller. Predlog podžupana dr. Tavčarja obvelja soglasno.

Stavbne zadeve.

Po poročilih občinskega svetnika g. Turka se dovoli parcelacija I. bloka na Friškovicu Auerjevih dedičem, nadalje parcelacija ljubljanski mestni občini sveta v Prulah in sveta »Pisateljskega društva« na Poljanski cesti in Amaliji Žerjav v Strelških ulicah, ki se ji tudi prodaja predlog občinskega svetnika dr. Novaka 41 m² sveta za 328 K.

Poročila personalnega in pravnega odseka.

Odobre se sledeči predlogi poročevalca občinskega svetnika dr. Sviglja: 1. Tvrdki F. E. Czechowiczka in sin se pre-

pusti nekaj mestnih parcel ob Gruberjevem kanalu v najem. 2. Odkloni se prošnja zadruge gostilničarjev itd. za dovoljenje, da sme rabiti v svojem pečatu mestni grb. 3. Odkloni se priziv Gustava Del-Cotta proti odloku mestnega magistrata glede na vzgojevalnico sirot Adalberta in Maksa Majeršiča. 4. Odkloni se priziv Hedvike Dovič proti odloku mestnega magistrata glede na odmerjeno miloščino.

Poročila finančnega odseka.

Poroča občinski svetnik Knez. Sklene se: 1. Nakupi se 400 brošuric »Slovenska visoka šola« proti kupnini 100 K. 2. Glede na dopis deželnega odbora o ustanovnem in rednem letnem prispevku mestne občine se sklene, da svojega naznanjenega prispevka občina ne more povišati. Obvelja občinskega svetnika Franchettija predlog, naj se ustanovitev pospeši. Obč. svet. Franchetti graja, da se je imenoval za zavodovega ravnatelja Žmitek in ne kak strokovnjak. 3. Kupi se nekaj zemljišča od barona Codellija za kupno ceno 1449 kron 66 vin., da se napravi 10 m široka cesta k vojaškemu oskrbovališču.

Premestitev policijske stražnice z Radeckega ceste k Sv. Petru.

Občinski svetnik Turk interpelira župana, zakaj se je premestila policijska stražnica z Radeckega ceste k sv. Petru. V našem okraju ni nikoli miru. Imamo šolo, vojašnico. Župan odgovarja, da je to zahtevala služba. V Vodmat je daleč bilo za intervencijo. Sicer je pa dobro znamenje za miroljubnost prebivalstva, ker se je premestila stražnica. Želji po stražnici se bo takrat ustreglo, kadar se dovoli potreben kredit za 10 ali 20 novih stražnikov. Občinski svetnik Kozak podpira Turkova izvajanja, kakor tudi občinski svetnik dr. Svigelj. Občinski svetnik Turk izjavi, da stavi v eni prihodnjih sej v tej zadevi predlog. Župan omenja, da nima še dovolj stražnikov. Turk zakliče: »Pa jih dajte, saj so potreba!«

Javni seji sledi tajna.

Naročajte »Slovenca«!

Izvid prof. dr. Hektorja Marchiafava, profesorja na kralj. vseučilišču, ravnatelja zavoda za patološko anatomijo, posvetovalnega zdravnika Nj. Svetosti papeža Pija X.

v Rimu.

Gospodu J. Serravallu

v Trstu.

Vaše Serravallovo kina vino z železom, ki ste mi ga večkrat prijazno postavili na razpolago, sem dajal prebolelim po infekcijskih boleznih, posebno po dolgotrajni influenci ter slabokrvnim, slabotnim, na želodcu bolnim deklicam. Z veseljem Vam sporočam, da so vino radi uživali in da se je izkazalo kot jako učinkovito.

V Rimu, 10. avgusta 1909.

M 292 (27) E. Marchiafava.

Ljubljančanje in okoličani, : pozor na 22. avgust! :

Ali ste že odposlali na položnici dar za sklad obmejnih Slovencev? Nabirajte, odpošiljajte! Nobena položnica naj ne : ostane neizpolnjena! :

2275 Odda se dobro vpeljana 3-1

špecerijska trgovina

na zelo dobrem mestu poleg Ljubljane, radi družinskih razmer za več let v najem. Naslov pove upravništvo »Slovenca«.

STOEWER-RECORD

najmodernejša brzo-samopisnica.

Lahek udar, nobene nadležnega ropota. Popolnoma vidna pisava od prve do zadnje črke, pisalna hitrica 11—14 črk na sekundo.

Močan vdarec.

Edini stroj s popolno sloven. klaviaturo.

Tipka za popravila in seštevanje.

Izvrsten tabulator in še 60 drugih vrlin.

Glavno zastopstvo za Kranjsko in Hrvaško Ljubljana, Mestni trg 8. III.

kjer stojijo stroji vedno na ogled. Ceniki 2252 na zahtevo franko. (1)

ŽENSKA

vešča gospodinjstva, 35—45 let stara, se išče k trgovski družini na deželo. Naslov pove upravništvo tega lista.

Stanovanje

s 4—5 sobami se išče za novemberski termin. Kdo, pove uprava »Slovenca«. 2269

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev, itd., naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano podobarsko delavnico umrlega g. And. Rovšeka, Kolodvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10 letnega praktičnega dela pri ranjem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj. 3438 52-7

Ženitna ponudba.

Udovec, star 40 let, s 6 otroci, ima posestvo, krmo in mlin, nedaleč od Idrije, si išče gospodično ali vdovo od 28—40 let s nekoliko premoženja. Žlagoviti naj se odgovoriti do 25. t. m. s natančnim naslovom. Na odgovor, ki nima polnega podpisa, se ne ozira. Naslov: »J. A. 144, poste restante Idrija«. 2270 3-1

Mladenič

star 25 let išče kake primerne službe, najrajši v kaki špecerijski trgovini ker je že nekoliko v tem vajen. Blagohotne ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »2000«. 2278 3-1

Dve hiši

se prodasta. Poizve se na Trnovskem pristanu št. 14, Ljubljana. 1687 13

Pikola

: išče kavarna »Austria«.: 2263 3-1

Veliko zalogo postelj, stolov in modrocv na peresih priporoča Filip Fajdiga, zaloga pohištva 2101 Sv. Petra cesta 19, Ljubljana. 5-1

Ana Majciger, vdova po profesorju Žnidarič, naznani tužnim srcem v lastnem in v imenu svojih otrok: med. dr. Janeza Majciger, Ane Mihurko roj. Majciger, dr. Alojzija Žnidarič, c. kr. notarja, Marije Schneider roj. Žnidarič, vdove c. in kr. polkovnega zdravnika, in v imenu svojega zeta Evgena Mihurko, računskega revidenta pri c. kr. namestniji, kakor tudi v imenu vseh vnukov in drugih sorodnikov žalostno vest, da je njen nepozabljiv, iskrenoljubljen soprog ozir. oče, tast in dedec, gospod

JANEZ MAJCIGER

šolski svetnik, c. kr. gimnazijski profesor v pokoju, odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono, imetitelj kolajne za 40 letno zvesto službovanje in spominke svetinje vladanja Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I.,

v ponedeljek dne 16. avgusta 1909 ob 6. uri zvečer po dolgi in potrpežljivo prenašani bolezni ter previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 80. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega pokojnika bo v sredo dne 18. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Gospejne ulice št. 13, slovesno blagoslovljeno in potem na mestnem pokopališču v družinskem grobišču pokopano.

Sv. maše zadušnice se bodo brgle v četrtek dne 19. t. m. ob 10. uri dopoldne v stolni in mestno-župnijski cerkvi.

V Mariboru, dne 16. avgusta 1909.

2280 1-1

Za tiho sožalje prosimo. — Venci se v smislu pokojnika hvaležno odklanjajo.

Ustanovljena leta 1854. Prva domača slovenska pivovarna

Telefon št. 210.

G. AUER-jevih dedičev
Ljubljana, Wolfove ulice šte. 12, Ljubljana

Priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

marčno pivo v sodcih in steklenicah

Brez **Berson** gumijevih pet

„Berson“

Glavna zaloga pri izdelovalcih **Siegmund Beer & Söhne, Dunaj VI/2.**

je celo najdražji črevelj nepopoln.
Pazi naj se posebno na besedni znak
najboljša gumijeva peta na svetu
Dobi se v vseh prodajalnah usnja, črev-
ljev, gumija in drogerijah monarhije.

Proda se
pod ugodnimi pogoji in za nizko
ceno 1913 1

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta
števil. 20.

Poizvedbe v pisarni dr. Frana
Poček, odvetnika v Ljubljani, Stari
trg števil. 30.

AGENTJE SE ISČEJO

Veliko milijonsko podjetje išče izurjene
zastopnike, ki so znani daleč na okoli.
Izurjeni in zanesljivi ljudje, ki si žele
zaslužiti mesečno nekaj sto kron,
naj pošljejo svoje ponudbe z navedbo
2234 dosedanjega službovanja pod sifro
„Bedeutender Verdienst 77981“ na anončno
ekspedicijo M. DUKES NACHF. Dunaj I/1.

**Steckenpferd-
lilijno-mlečno-milo.**

Najmilejše milo za kožo
kakor proti pegam!
Dobiva se povsod!

**Zajamčena naravna poštena
istrska vina**

belo, črno in fini šiler od 20 do 28 kron
100 litrov, fino vino za sv. maše od 40 do
56 kron 100 litrov, franko postaja Matovin
(Montana). Ako da stranka posodo, 1 krono
ceneje. Fini domači tropinovec K 140 do
160 liter, fini domači konjak K 4 do 6 liter.

Zaloga vina

Josip Ritossa
posestnik, Karolja (Istra).

Radi uvedbe

OLIVER

brzapisnice z vidno pisavo (Panzermodell)

so se izvrstili naslednji stroji in se ceno
oddajo.

1 Underwood-stroj (dobro ohranjen)

2 Smith-Bros-stroj

Ogledajo se lahko pri 2266 1-1

Zastopstvu Oliver-strojev za južni
del monarhije

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.

Od 20. avg. naprej se dobi vedno letošnje

KISLO ZELJE

fino na stroje rezano pri Josipu Oražem
na Selu, p. Moste pri Ljubljani.

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da izdelujem v
svoji novi, največji in po najmodernejšem sistemu ure-
jeni tovarni na Kranjskem za upognjeno pohištvo in
deščic (parket)

Stole, različne vrste od priprostega do naj-
finejšega izdelka, naslonjače, gugal-
nike, pisalne fotelje, obešalnike, mize v vsaki
velikosti, vrtno stole, stole za glasovir i. t. d.

Imam vedno veliko zalogo bukovih in
hrastovih na par prepariranih deščic
(parket po najnižjih cenah.)

Na zahtevo pošljem moj ilustrovani cenik zastoj in
franko.

Ivan Bahovec

tovarnar na Duplici p. Kamnik.

1971 (1)

Dobrodoč mlin in pekarija

v nekem večjem industrijskem kraju Koroške se pro-
dasta iz proste roke pod ugodnimi pogoji. Vprašanja
pod „Mlin in pekarija“ na upravnistvo „Slovenca“.

2271 5-1

Sobno slikarska in pleskarska turška

Speletič & Remžgar, Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča slavnemu občinstvu za vse v to stroko
spadajoča dela v Ljubljani kakor tudi na deželi.

Delo solidno. Cene primerne.

920 (1)

**Tovarna strojev, železo- in kovinolivarna, kotlarna
G. Tönnies, Ljubljana**

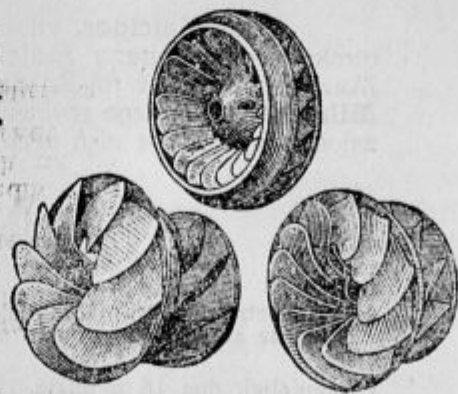
Turbine Francis-sistema

takoimenovani brzi-, nor-
malni in počasni sukači
z 80 % učinka z ameriško
regulacijo.

Kotlarna.

Parni kotli vseh sistemov, pregrelci (Überhitzer) in
ogrevala (Vorwärmer) itd. Vsakovrstni stroji za ob-
delovanje lesa in za naprave žag najnatančnejše izvedbe.
Transmisije tudi največjih konstrukcij. Žične železnice
za prevažanje blaga.

2253 (1)

ilustrovani ceniki zastoj in franko

ilustrovani ceniki zastoj in franko

Marijin trg števil. 1.
**Največja zaloga najfinjših
barv**

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarvna kreda, zlate in raznobarvne bronze.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij
v listih. Štampiljske barve. Ogilje za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in
papir. Paleta, škatle za študije. Čopiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši
slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične,
prstene in rudniške barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša

oljate barve
za pleskarje, stavbe in pohištvene misarje
in hišne posestnike itd.
priporoča

Adolf Hauptmann

Prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega misarskega

lima
po najnižji ceni,

karbolineja
samo boljše vrste,

gipsa
alabastra in stakturnega za podo-
barje in zidarje.

Ustanovljeno 1832.

!! Zahtevajte cenike! !!

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -

- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter je obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev in po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec
- in Trst -

- Rezervni fond -
- K 300.000. -